

xeris. ita nanque unus tibi apparebit uermis, illis quam similimus, qui ueris tempore è salicibus decidere solent, aut bombicibus priusquam sese folliculo includant: & adhuc multò magis quum iam aliquandiu inclusi fuerint, folliculum tamen non dum corrodere. At si uniuersas illas medias reuolutiones simul non abstuleris, & duntaxat extrema executeris, duos poteris com-
monstrare uermiformes cerebelli processus, unum quidem priorè, posteriorem uerò alterum. Porro non solum exectis ad hunc modum uermiformibus processibus, ipsorum imago exami-
nanda uenit, uerum etiam quando cerebellum à dorsalis medullæ initio auellitur, ipsorum usum præcipuo studio expendere conduxerit. Inspecitis itaq; cerebelli partibus, neruorum paria inuesti-
gabuntur. quod ut fiat ocyus, manu inter cerebrum & frons os inserta, cerebrum sensim attolletur, ut primum à plerisq; uocatum cerebri mamillarè processum, & dein olfactus organo seruien-
tes uideas processum, qui è suis sinibus stylo quopiã aut digito ueniunt euellendi, & unà cum cerebro sursum in posteriora flectendi: in quo opere caput non inutiliter in occiput reclinabi-
tur. ita enim reuolutum eorum processuum ortum pulchre ostendet. Atque hic pariter in con-
spectum uenient uisiorum neruorum principia, & eorum congressus, & sub illis peluis cerebri pituitæ expurgandæ parata. Mox & arteriarum in duræ membranæ amplitudinem ingressus occurrerit, quæ partim in tenuem absumuntur membranam, & partim in dextrum & sinistrum cerebri uentriculos properant. Vt uerò exactam earum arteriarum seriem species, & hic quoque tenuem membranam à cerebro diuelles, & uentriculorum terminos inibi in reuo-
lutiones, nō autem in olfactus organa uisorios uerò neruos finire, nihilq; minus quam à uentricu-
lis in ea organa pituitam excerni, illisq; ad octauum capitis os deduci. Nunc uisorios neruos à cerebro diuides, & totam ipsorum portionem in caluariæ amplitudine tibi conspicuam, stu-
diose resecabis, ne nuper dictam peluim simul auferas. ea nanque hac administratione tota oc-
currit, pulchreq; cernitur, qui meatus ex tertio uentriculo ad hanc pertinet, & qualiter illa in
glandem cesserit, quæ duræ membranæ subijcitur, facileq; dilatato hic proprio duræ membra-
næ foramine spectabitur. Cōduxerit tamen membranam inibi tantisper illasam seruare, dum
reliquos cerebri neruos examinaueris. Capite igitur in sinistru latu reclinato, & cerebri parte
quæ adhuc reliqua est, in suum locum utcunq; reposita, cerebrum postea in sinistrum latu
deorsumq; reflectes, & secundi paris originem contemplaberis, mox minorem tertij paris ra-
dicem, quæ diuisa cerebrum adhuc magis in sinistrum deflectes, & mox tertij & quarti paris
exortum intueberis: in super & quinti paris originē, quam similiter diuidere competit, ut ner-
uulum intuearis, qui iuxta quinti paris radicem principium obtinens temporali musculo, &
in ore delitescens maxillamq; attollenti offertur. Sextum quoque par & septimum euadunt
conspicua, si uarijs ipsorum quibus ortum ducunt propaginibus animum adhibueris. Cate-
rum quum paria hæc perquiris, ductus quoque uenarum modo ex duræ membranæ sinibus
in tenuem excurrentes obseruandi omniunt, & neruorum exortibus in sinistro si uisum erit latere,
similiter adinuētis, quicquid dorsalis medullæ, aut cerebri in capite reliquum est auferes, ut du-
ram membranam quæ cerebri basi subiacet, adhuc integram uideas, & olfactus organorum si-
nus foraminis peruios, & undique egredientes neruos intuearis: quibus inspecitis, primæ ac se-
cundi duræ membranæ sinuum originem, & in illos subeuntia uasa examinaueris, ac utiori cul-
telli mucrone ipsos aperiens. Ductus autē secundum duræ membranæ latera excurrentes, &
in ipsius iuxta frontem basi conspicui, uel citra aliam sectionem sunt obuij. ut uerò glandulam,
& quem dissectionis professores ementiuntur reticularem plexum uideas, animum adhibebis
duræ membranæ foramini peluis infundibili uel mediū excipienti, & adhuc peluis portionem
adnatam habenti, non negligens interim arteriam utrinque ad foraminis illius latera duram
membranam penetrantem, quæ ubi obiter intuitus fueris, acutioris cultelli mucrone sectionē
ex illo foramine utrinq; ad arteriarum usq; transitum duces, & labris sectionum distentis, glan-
dula sese offeret, arteriæq; ad ipsius latu strata. Verum hæc magis reddentur conspicuæ, si ha-
mulis & acutioris cultelli mucrone, quam poteris maximè duram membranam hic liberaueris,
aperueris uel, ac ab arteria duram penetrante membranam plumbeum stylum ad soporariam
usque arteriā in ceruice adhuc consistentem, impellas. Id nanq; in homine factum promptum est,
si modò tuis oculis Galeni nomine fidē derogare nolueris. Hic enim quam pulchra de reticu-
lari plexu in hominibus cōmenti sint hæcenus omnes, obseruabis: potissimum si ouillum aut
bubulum cerebrum hic quoq; sectioni adhibueris. Præterea glandulam suā sede dimouens, ac
ut duritiem ipsius experiaris eandem cōprimens, perpendes quid Galeno in mentem uenerit,
quod per crassissimā ossis cuneum referentis sedem, quam spongiæ modò peruiam esse scribit,
pituitam ad palatum colari censuerit, & non potius proprios hic pituitæ & attracto per inspi-
rationem aëri ductus, foraminaq; non minima etiam indagauerit. Relicta modò interiori calua-
riæ

Neruorum
paria exami-

Eorū que in
duræ membra-
næ basi sunt
examen.
Glandis pitui-
tam excipientis,
ipsiq; accu-
rentium arte-
riarum.

riæ sede oculum aggredi conuenit, ad cuius sectionem humanus, si recentius adhuc fuerit cada-
uer, suffecerit: alioqui enim bubulus quam nancisci poterit recentissimus, simul quoque operi
adhibebitur. Primum itaque palpebrarum, & deinde oculi musculos, quemadmodum in se-
cundo docuimus libro, inquires: in quo opere neruorum quoque & uenarum arteriarum que
per oculorum sedem ductuum habenda est ratio, secundi dico neruorum cerebri paris, & mi-
noris radices tertij paris, quorum ramulos facile adinuenies, si eos in pinguedine oculi muscu-
lis obducta perquisieris, & præcipue si ossa referuare nolens integra, serra frontis os superio-
rem oculi constituens sedem, instar trianguli prius executeris, & deinde primum neruos illos, &
postea extracto oculo ipsius musculos indagaues. alius enim oculus cum musculis illaso osse
esset eruendus, acutiori cultro in oculi circuitu proximè ad os ductis sectionibus, usque ad ner-
ui uisorijs è caluariæ amplitudine qua cerebrum continetur egressum. Vt uenit uerò oculum
euulseris, conduxerit semper adhærescentem membranam quam licebit uicinissimè ab osse
dirimere, imò etiam eius portionem qua internam palpebrarum efformat sedem, oculo appen-
sam seruare. ut interdum adhuc intactis oculi musculis, cultello acutiori ad iridem usque ab
oculo ac si eum à corpore auferres, auellere, & deinde unde ortum duxit considerare possis.
Aliquādo uerò ipsam nō nisi ablatis oculi musculis aggredieris, perpendens semper hanc totā
anteriorē oculi sedem, præter corneam tunicam seu pellucētem durā tunicę partem ample-
cti: illos uerò totam posteriorem, præter portiunculam ab ingrediente uisorio neruo occupa-
tam. Cæterum oculo & musculis & adhærescente membrana libero, uisorium contemplabe-
ris neruum, primum uenas arterias que secundum ipsum ex cerebro in duram usque tunicam
exporrectas: deinde portionem uisorijs nerui longa sectione diuides, & cultelli mucrone duræ
cerebri membranæ, & tenuis membranæ portiones neruum inuestientes, & postmodum ner-
ui substantiam inquires, ut uel trium præcipuarum oculi tunicarum initia ostendas, & de
de uisorium neruum ab oculo diuidas, ut nihil præter duram, ceu exactissima quæpiam sphæ-
ra, appareat. Sphæram hanc summis digitis sinistræ manus ita apprehendes, ut pollex quidem
pupillam, reliqui autem eam sedem in quam uisorijs neruus implantatur comprehendant, dein
dextra manu acutiori nouacula sectionem quam poteris longissimā in dura oculi tunica trans-
uerim duces, ut citra compressionem omnes oculi humores excidere possint. Hi enim hac du-
cta sectione, oculi que in dextram manum assumpto, in manus sinistræ uolam ita sunt demit-
tendi, ut crystallinus uitreo elatorem locum habeat: negotium enim confuderis, si uitreus su-
per crystallinum reuoluatur. Atque id ne fiat uitabis, si quum in uolam ex oculo humores pro-
labi sinis, oculum non admodum à uola eleuatum tenueris, & posterior oculi pars, qua uiso-
rius neruus inseritur, uolam magis respexerit. Susceptis ad hunc modum humoribus, & repo-
sita illa oculo parte ex qua humores prolapsi sunt, manū leuiter modicè ue inuertes, ut aqueus è
uola sinistræ manus profluat, solusq; uitreus cum crystallino referuetur. Mox considerabis tu-
nicam palpebrarum pilis quam simillimam, quæ orbiculatim crystallino humori connata, an-
teriorē uitrei humoris sedem inuestit, integre. Tuniculam hanc cultelli mucrone à crystalli-
no humore primum diuelles, & deinde à uitreo subleuatam, supra chartam extendes. Crystalli-
num humorem digitis ex uitreo quam minimè compressum eximes: & uitreo in suum locum in
charta reposito, illæsum crystallinum humorem scripturæ alicui primum impones, & deinde
cultelli mucrone ipsius lateri modicè indito, scripturæ nunc altius, nunc demissius accommo-
dabis, qui omnia specilli instar longè quam sint maiora reddat, consideraturus. Porro ipsius
tunicæ, quam tenuissimæ in cepis pelliculæ modo tenuem ac pellucidam, sed duriorē esse di-
ximus, ex ipsius primum lateribus cultelli mucrone dirimere conuenit, & deinde unguibus ab
humore auulsam, in suum in charta locum reponere. Vt uerò crystallini humoris discas duri-
tiem, poteris illum inter digitos premendo confringere, & postmodum chartæ adhibere.
Cæterum ut tres adhuc reliquas contempleris tunicas, oculi partem ex qua humores decide-
runt, super sinistrum pollicem euerteris: & illico quæ ex uisorijs nerui substantia dissoluitur, tuni-
ca sese offerret, aut extensa adhuc, aut ut plurimum solet, instar mucii collecta. quapropter stylo
rursus uenit extendenda, & quantam habeat amplitudinem, cuiusque coloris & substantiæ sit
inquirendum. Deinde rursus erit colligenda, ac denique à suo principio ubi duntaxat firma-
tur abscisa, in chartam reponenda. Iam interna uicæ tunica sedes undiquaque est conspicua,
in qua primum ipsius intueberis colores, deinde hamulo à dura ipsam diuellens, uenarum ex
dura in illam transitum, & nigricantem ipsius colorem perpendes. quum uerò ad iridem diuel-
lendo pertigeris, ipsius hic contempleris ad corneam firmissimum connexum, & pupillam:
cuiusq; caloris uicæ sit, quæ à cornea abscedit, atq; è corneæ regione consistit. Diuisam hoc
modo uicæ, & à suo exortu ubi firmissimè corneæ duræ ue committitur, dissectam, in chartam
li 4 repones,

Oculi adini-
stratio.

o fig. ca. 10
li. 2.
p. fig. ca. 11
li. 2.
q. 2. fig. ca. 12
li. 4. K.
r. 1. fig. ca. 13

18 fig. ca. 14
14. 15. 16.
18. 19 fig. ca. 14. 15.

116 fig. ca. 14. 15.
14. 15.

2. 11. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.

14. 15. 16.
14. 15. 16.
14. 15. 16.